

Elever och studieresultat i sfi kalenderåret 2009

Promemorians första avsnitt avser elever och kursdeltagare som varit inskrivna i sfi någon gång under 2009. Det andra avsnittet avser studieresultat för kursdeltagarna under året och det tredje avsnittet innehåller studieresultat för nybörjare i sfi 2007 fram t.o.m. 2009.

Från och med kalenderåret 2009 publicerar Skolverket statistiken över sfi per kalenderår istället för per läsår. Vuxnas lärande sker i allt högre grad under flexibla former vilket medför att det traditionella skolperspektivet med en indelning i läsår har blivit föråldrat. En redovisning per kalenderår svarar därmed bättre mot nationella och lokala uppföljningsbehov. Uppgifter har tagits fram för ett antal år bakåt i tiden vilket gör det möjligt att göra jämförelser med tidigare år. Samtliga elevtabeller innehåller tidsserier på fem år och ibland tio år eller fler.

På samma sätt som vid den senaste publiceringen av läsårsdata används en ny uppsättning av tabeller. Syftet är att på ett tydligare sätt än tidigare redovisa måluppfyllelsen inom sfi. Det görs genom tabeller som tar hänsyn till den nivå på vilken eleven börjat sina studier. Eleverna följs under flera år för att studieresultaten på längre sikt ska kunna redovisas. Med detta upplägg är det möjligt att se hur lång tid det tar att klara sfi beroende på vilken nivå studierna inleds på.

Kurser inom sfi

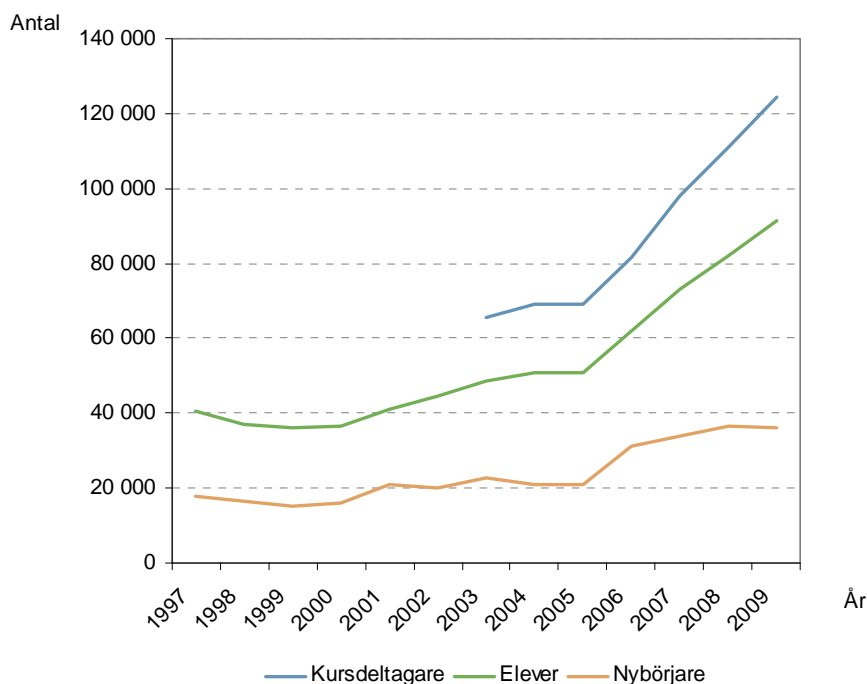
Kursplanen för svenskundervisning för invandrare (sfi) inrymmer tre olika studievägar om vardera två kurser. I Sfi 1 är målen anpassade till invandrare som är analfabeter eller kortutbildade. Sfi 2 och 3 har snabbare studietakt och är anpassade till elever med längre tidigare utbildning. Sfi 1 består av kurs A och B, Sfi 2 består av kurs B och C och Sfi 3 består av kurs C och D. Två av kurserna finns i mer än en studieväg. Beroende på studieväg kan var och en av dessa två kurser, kurs B och kurs C, vara antingen nybörjarkurs eller fortsättningskurs. Oavsett om kursen är nybörjarkurs eller fortsättningskurs är kursmålen desamma, men kursen får olika utformning beroende på elevens kunskaper i svenska vid kursstarten och vald studieväg. Kursplanen är utformad för att kunna möta individer med olika utbildningsbakgrund, förutsättningar och studiemål. En elev som inte är läs- och skrivkunnig eller har ett annat skriftsystem än det latinska alfabetet ska få läs- och skrivundervisning inom ramen för sfi.

Elever och kursdeltagare

Antalet elever i sfi har ökat kraftigt under de senaste åren. År 2009 deltog drygt 91 200 elever i sfi vilket är en ökning med 11 procent jämfört med 2008 och en ökning med 25 procent jämfört med 2007. Av eleverna var drygt 36 000 nybörjare, dvs. hade sin första kursstart i sfi under året. Räknat som antal kursdeltagare var det

drygt 124 000 som studerade inom sfi. Sedan studievägssystemet infördes år 2003 kan en elev läsa flera kurser under ett år.

Diagram 1. Antal elever, nybörjare och kursdeltagare¹ i sfi 1997–2009

Sfi anordnades av 257 kommuner år 2009. I de flesta fall var det kommunerna själva som stod för utbildningen. Det blir dock allt vanligare att någon annan anordnar genomför utbildning inom sfi. År 2009 läste 32 procent av kursdeltagarna hos annan anordnare än kommun.

Elevernas bakgrund

En klar majoritet av eleverna (60 procent) är kvinnor, en andel som varit tämligen stabil under de senaste åren. Uppdelade efter ålder är 19 procent under 25 år, 57 procent 25-39 år medan 23 procent är 40 år eller äldre.

Det finns en stor variation i utbildningsbakgrund hos sfi-eleverna. En ganska hög andel, 39 procent, hade högst 9 år i tidigare utbildning. Det var 28 procent som hade 10-12 år och 33 procent som hade 13 år eller mera i utbildning.

Arabiska var det klart vanligaste modersmålet bland eleverna, med en andel på 24 procent. Därefter var somaliska, thailändska och polska de vanligaste språken, med andelar på 5-7 procent.

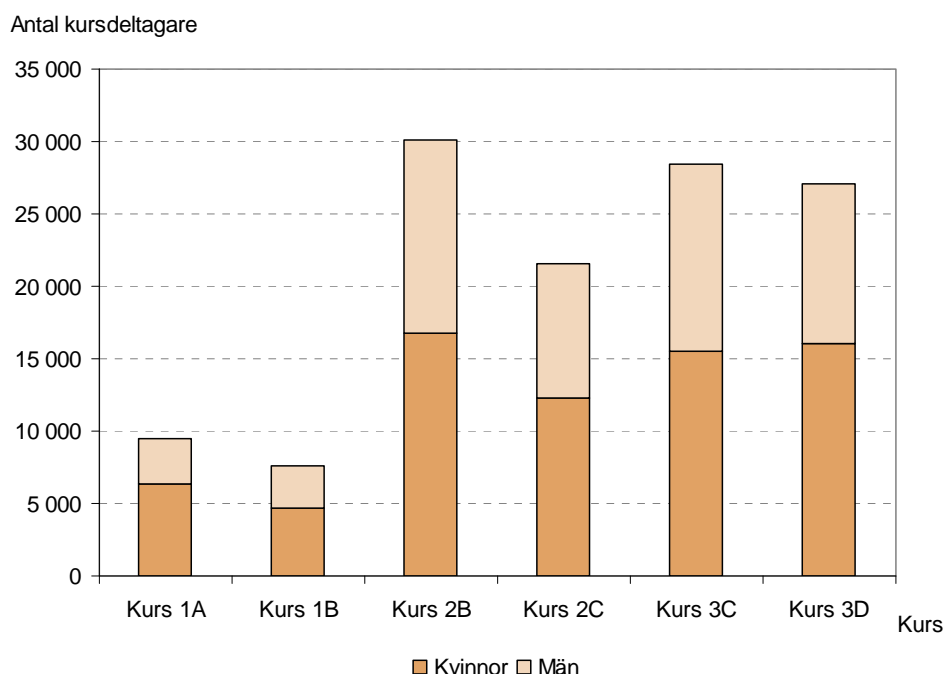
¹ Sfi var t.o.m. 2002 organiserat som en enda kurs. Sedan studievägssystemet infördes år 2003 kan en elev läsa flera kurser under ett år.

Högst andel av eleverna var födda i Irak. Därefter var flest elever födda i Somalia, Thailand och Polen. Bland kvinnorna var Irak det vanligaste födelselandet (20 procent), följt av Thailand (10 procent) och Somalia (7 procent). Bland männen var Irak (27 procent), följt av Somalia (7 procent) och Polen (5 procent) det vanligaste födelselandet.

Kursdeltagare på de olika studievägskurserna

Av de 124 000 kursdeltagarna gick 14 procent på studieväg 1, 42 procent på studieväg 2 och 45 procent på studieväg 3. Kvinnorna var i majoritet på alla kurser.

Diagram 2. Antalet kursdeltagare per studievägskurs uppdelat på kvinnor och män år 2009

Kursdeltagarna med somaliska och kurdiska/nordkurdiska som modersmål deltog i större utsträckning än andra på studieväg 1. De som hade arabiska, thailändska och turkiska som modersmål deltog i större utsträckning än andra på studieväg 2. På studieväg 3 var det de som hade polska, spanska, engelska och persiska som deltog i störst utsträckning.

Av alla kursdeltagare deltog 24 procent i läs- och skrivinläring. Av dem som deltog i studievägskurs 1A och 1B deltog nästan hälften i läs- och skrivinläring. Andelen kursdeltagare med läs- och skrivinläring var lägre på de högre studievägskurserna. Av dem som studerade på studievägskurs 3D deltog 11 procent i läs- och skrivinläring.

Det var 9 procent av kursdeltagarna som hade gjort praktik under året. Det var vanligare att deltagare i fortsättningskurserna, dvs. 1B, 2C och 3D hade gjort praktik. Uppgifterna om praktik bör användas med försiktighet eftersom det finns tydliga indikationer på att omfattningen av praktik är underskattad.

Kursdeltagarnas resultat 2009

Av kursdeltagarna i sfi år 2009 slutförde 36 procent sin kurs. Andelen har varit tämligen stabil under de senaste åren. En högre andel kvinnor (38 procent) än män (33 procent) slutförde sin kurs. Det var 25 procent som avbröt sin kurs och 39 procent som antogs fortsätta kursen nästa år.

Andelen deltagare som slutförde sin kurs var högst på kurs 3D (46 procent) och lägst på kurs 1B (25 procent). Av kursdeltagarna som slutfört sin kurs hade 83 procent betyget Godkänt (G) och 17 procent betyget Väl godkänt (VG). Det var en högre andel kvinnor (18 procent) än män (15 procent) som hade betyget VG.

Betygsfördelningen skiljde sig åt mellan de olika studievägskurserna. Högst andel med betyget VG fanns på kurserna 3C och 3D (20 procent) och lägst andel fanns på kurserna 1A och 1B (11 procent).

Nyborjare 2007 och deras resultat t.o.m. 2009

Eftersom eleverna börjar studierna på olika nivåer och varje kurs kan vara den avslutande varierar studietiden kraftigt mellan eleverna. För att bedöma resultaten i sfi följs därför en grupp elever under en relativt lång tid. Som resultat räknas den högsta kurs som eleven har avslutat med godkänt resultat under den tidsperiod som eleven följs.

Nyborjarna 2007 har följts till slutet av 2009. Av dessa hade 62 procent avslutat någon kurs med godkänt resultat. Det var 23 procent som hade gjort avbrott i sin utbildning och 15 procent som inte hade avslutat någon kurs med godkänt resultat men som antogs fortsätta sina studier nästa år.

Andelen som fått godkänt på någon kurs och vilken som var den högsta avslutade kursen varierar beroende på var eleverna gjort entré i sfi. Andelen med godkänt var lägst bland dem som börjat på kurs 1B (50 procent) och högst bland dem som börjat på 3D (75 procent).

Andelen elever som fick godkänt på den högsta studievägskursen, 3D, ökade beroende på vilken kurs man gjort sin entré. Av dem som var nyborjare på kurs 1A två år tidigare fick 8 procent ett godkänt resultat på 3D, medan andelarna var högre på t.ex. 2B (20 procent) och 3D (75 procent).

Tabell 1: Studieresultat t.o.m. 2009 för elever som påbörjat sin utbildning 2007, elever prioriterade² efter högsta godkända studievägskurs

Slutfört någon kurs Avbrott/studieuppehåll Fortsätter utbildningen	Nybörjare 2007, oavsett entré			därav entré på studievägskurs					
	Totalt	Kvinnor	Män	1A	1B	2B	2C	3C	3D
Samtliga elever	34 104	17 856	16 248	5 484	1 431	13 652	1 618	10 374	1 545
Slutfört någon kurs med minst godkänt resultat (%)	62	66	57	65	50	62	58	61	75
<i>därav</i>									
Kurs 1A	5	5	4	28					
Kurs 1B	3	3	2	11	19				
Kurs 2B	11	11	12	8	8	24			
Kurs 2C	8	8	9	7	10	14	22		
Kurs 3C	8	8	7	3	4	3	3	18	
Kurs 3D	28	32	23	8	9	20	33	43	75
Avbrott/studieuppehåll (%)	23	20	27	18	25	24	23	26	16
Fortsätter utbildningen (%)	15	14	16	17	25	14	18	13	9

Kvinnor fick i högre utsträckning än män godkänt på någon kurs (66 respektive 57 procent). Elevernas tidigare utbildning hade en viss betydelse för resultaten. Den lägsta andelen godkända var bland elever med 4-6 års utbildning (58 procent) och den högsta andelen var bland dem med minst 13 års utbildning (65 procent).

Tidigare utbildning hade också betydelse för hur stor andel som fick godkänt på den högsta studievägskursen, 3D. Bland dem med minst 13 års tidigare utbildning fick 39 procent godkänt på denna kurs medan andelarna var betydligt lägre bland elever med kortare utbildning. Men det fanns inte ett entydigt samband mellan längden på tidigare utbildning och andelen som fick godkänt på kurs 3D. Andelen var högre bland dem med 0-3 års utbildning (23 procent) än bland dem med 4-6 års utbildning (9 procent) och 7-9 års utbildning (15 procent).

Bland de tio största grupperna efter modersmål var det elever med ryska som i störst utsträckning fick godkänt på någon kurs (74 procent). Andra grupper med hög andel godkänt var elever med kurdiska/nordkurdiska (68 procent) och elever med somaliska (65 procent) som modersmål. Elever med låg andel som fått godkänt var de med engelska (48 procent) eller polska (52 procent) som modersmål.

² En elev i sfi kan ha fått godkänt resultat i flera kurser och i flera studievägar. Därför har uppgifterna i statistiken prioriterats så att endast den högsta godkända studievägskursen redovisas. På detta sätt räknas eleverna endast en gång men prioriteringen får till följd att antalet elever som fått godkänt resultat i de lägre kurserna underskattas i tabellen.

Tid i sfi

Riktvärdet för sfi-utbildningens omfattning i tid är 525 timmar. Timantalet får överskridas eller underskridas beroende på hur mycket undervisning eleven behöver för att uppnå de kunskapsmål som anges i kursplanen.

Tabell 2: Genomsnittligt antal elevtimmar t.o.m. 2009 för elever som påbörjat sin utbildning 2007, elever prioriterade³ efter högsta godkända studievägs kurs

Slutfört någon kurs Avbrott/studieuppehåll	Elevtimmar för nybörjare 2007, oavsett entré			därav entré på studievägs kurs					
	Totalt	Kvinnor	Män	1A	1B	2B	2C	3C	3D
Fortsätter utbildningen									
Samtliga elever	391	401	380	496	462	439	329	309	143
Slutfört någon kurs med minst godkänt resultat	458	452	465	545	496	520	386	391	142
därav									
Kurs 1A	421	425	416	421					
Kurs 1B	575	573	576	657	398				
Kurs 2B	417	416	419	567	477	396			
Kurs 2C	591	578	605	739	616	614	307		
Kurs 3C	363	360	368	552	561	517	430	302	
Kurs 3D	457	450	467	647	561	606	437	429	142
Avbrott/studieuppehåll	229	250	211	322	363	260	219	148	120
Fortsätter utbildningen	369	378	360	498	493	391	289	251	194

Det genomsnittliga antalet timmar i sfi fram t.o.m. 2009 för dem som var nybörjare 2007 var 391. De som fått minst godkänt på någon kurs hade i genomsnitt 458 timmar. Antalet timmar är nästan detsamma för kvinnor (452 timmar) som för män (465 timmar). Elever som började sfi på de lägre kurserna behövde i genomsnitt fler timmar än de som började på de högre kurserna. För att få minst godkänt på kurs 3D behövdes 647 timmar för dem som började på 1A, medan de som började direkt på 3D endast behövde 142 timmar för att avsluta denna kurs med minst godkänt resultat.

I genomsnitt var det 60 veckor mellan start- och slutdatum för dem som var nybörjare 2007 fram t.o.m. 2009. De som fick minst godkänt på någon kurs hade läst i genomsnitt i 58 veckor. På samma sätt som med elevtimmar behövde elever som började sfi på de lägre kurserna mer tid än de som började på de högre kurserna. För att få minst godkänt på kurs 3D behövdes 82 veckor för dem som började på 1A, medan det räckte med 20 veckor för dem som började på 3D.

Tiden mellan elevens start- och slutdatum för utbildningen måste tolkas med försiktighet och ska inte förväxlas med effektiv inskrivningstid eftersom tid för studie-

³ En elev i sfi kan ha fått godkänt resultat i flera kurser och i flera studievägar. Därför har uppgifterna i statistiken prioriterats så att endast den högsta godkända studievägs kursen redovisas. På detta sätt räknas eleverna endast en gång men prioriteringen får till följd att antalet elever som fått godkänt resultat i de lägre kurserna underskattas i tabellerna.

uppehåll och avbrott inte har exkluderats ur beräkningen.

Tabeller på Skolverkets webbplats

Vill du se de aktuella tabellerna där uppgifterna är hämtade så hittar du dem på Skolverkets webbplats under länken ”Statistik och analys”. Där finns Sveriges officiella statistik om sfi för 2009 på riksnivå samt inom kort även på kommun- och länsnivå.